

# Vrtuľník za 13 miliónov nemôže lietať, údržba stojí ďalšie milióny. Mikulcov nákup rieši NAKA i súd

- CZ24 News | 2. srpna 2023

SLOVENSKO: Ministerstvo vnútra koncom decembra, počas pádu vlády, kúpilo vrtuľník za vyše 13 miliónov eur. Stroj je však od zimy uzemnený na bratislavskom letisku. O jeho používaní má rozhodnúť súd, kedy sa tak stane, ale nevedno. Rezort pre nelietajúci vrtuľník teraz hľadá technikov na údržbu, ktorí by sa oň starali v najbližších štyroch rokoch.

Vrtuľník Leonardo AW 189, ktorý ministerstvo vnútra nakúpilo ešte pod vedením Romana Mikulca (OLaNO), stojí v hangári, ale aj tak si vyžaduje miliónový servis. Podľa informácií zverejnených na portáli Úradu pre verejné obstarávanie (ÚVO) rezort koncom mája vyhlásil súťaž na dodanie údržbárskych služieb pre stroj z ministerskej flotily.

Je však otázne, či tento tender má zmysel. Vrtuľník AW 189 je po rozhodnutí súdu uzemnený, lebo jeho nákup ministerstvo vnútra riešilo kontroverzným spôsobom. Rezort totiž zaobstaral stroj od talianskeho výrobcu Leonardo bez súťaže a po tom, ako Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO) zrušil predošlý tender k nákupu toho istého vrtuľníka rovnakým spôsobom.

## **Problémový nákup**

Vlani v decembri vtedajší minister vnútra Mikulec podpísal zmluvu na nákup AW 189 za vyše 13 miliónov eur. Bol vyrobený v roku 2016 s náletom 876 letových hodín a rezort zaň zaplatil 10,6 milióna eur. Ďalších vyše 2,5 milióna stál výcvik troch pilotov, objednané vybavenie na misie a realizácia technického dohľadu CAMO. Dodávateľom stroja a vybavenia preň je lichtenštajnská spoločnosť HELIPOOL GmbH, teda nie priamo výrobca vrtuľníkov, ale sprostredkovateľská firma.

Mikulec podpísal zmluvu tesne predtým, ako Národná rada vyslovila nedôveru vláde Eduarda Hegera (Demokrati). Zaobstaráť vrtuľník sa podarilo na druhý pokus, lebo predošlý nákup zrušila Rada ÚVO. Podľa nej ministerstvo porušilo zákon tým, že zadalo zákazku v priamom rokovacom konaní. Hoci tento postup schválila vláda, kontrolóri sa s ním nestotožnili.

Ministerstvo vnútra vysvetľovalo zaobstaranie vrtuľníkov bez súťaže tým, že bolo potrebné náhle zabezpečiť náhradu za ruské vrtuľníky Mi-171. Ich prevádzku značne obmedzili protiruské sankcie, ktoré Európska únia uvalila po vypuknutí vojny na Ukrajinu. Reštrikcie znemožnili objednávky servisu a náhradných dielcov na ne priamo od ruského výrobcu.

Podľa rezortu v tomto prípade išlo o nepredvídateľnú udalosť, a preto bolo možné uplatniť výnimku zo zákona, teda nakúpiť vrtuľníky bez riadneho obstarávania. S týmto nesúhlasil konkurenčný americký výrobca helikoptér, firma Bell Textron, ktorá napadla tender u kontrolórov. ÚVO po preskúmaní podkladov k nákupu dal za pravdu Američanom a zmluvu s lichtenštajnskou firmou zrušil.

„Výnimka zo zákona by sa mala obmedziť na prípady, keď uverejnenie nie je možné z dôvodov mimoriadnej naliehavosti v dôsledku udalostí, ktoré ministerstvo nemohlo predvídať a za ktoré ani

nenesie zodpovednosť," píše sa v rozhodnutí ÚVO. V prípade nákupu vrtuľníka podľa kontrolórov rezort dlhšie vedel o potrebe obmeniť ruské stroje a je jeho vina, že si obmenu vrtuľníkov nechával na poslednú chvíľu.

## Stojí v hangári

Rezort po zrušení prvého nákupu rýchlo podpísal novú zmluvu. Začiatkom roka bol vrtuľník Leonardo 189 dodaný na Slovensko. Ministerstvo vnútra ho chcelo používať pre potreby hasičov a horskej záchrannej služby, súčasťou nákupu boli aj hasiaci bambi vak a záchranný navijak.

Aj tento nákup však napadla spoločnosť Bell Trexton. Vo februári podala podnet na Okresný súd Malacky, ktorý predbežným opatrením rozhodol o uzemnení vrtuľníka. Rezort ho nemôže používať do času, kým nebude preskúmaná zmluva o jeho nákupe.

Stroj tak od zimy nelieta. Aj keď stojí na zemi, potrebuje pravidelnú údržbu, aby nestratil letovú spôsobilosť. Ministerstvo vnútra preto koncom mája vyhlásilo verejné obstarávanie na servis vrtuľníka AW189. S úspešným uchádzačom chce uzavrieť rámcovú dohodu na štyri roky, maximálna suma zákazky je päť miliónov eur.

NAKA začala trestné stíhanie v súvislosti s tým, že rezort vnútra vlani bez súťaže kúpil vrtuľník Leonardo AW 189 za 13,5 milióna eur. Služiť má pre potreby policajtov, hasičov a záchranárov

Víťazná firma bude mať na starosti nepretržitú traťovú údržbu (t.j. údržbu nevyžadujúcu umiestnenie lietadla v hangári, pozn. red.) vrtuľníka 24 hodín denne a sedem dní v týždni, vyplýva z dokumentov k zákazke. Jej súčasťou budú pravidelné technické prehliadky, odstraňovanie porúch a dodanie príslušných komponentov. Dokumenty obstarávania tiež naznačujú, že ministerstvo vnútra zatiaľ ráta s prevádzkou uzemneného vrtuľníka. Podľa nich má totiž vrtuľník v priemere letať 300 hodín za rok a najmenej 20 hodín mesačne.

Ministerstvo vnútra sa k zákazke vyjadrilo iba stručne. „Verejné obstarávanie zatiaľ nebolo ukončené a nebol vybraný úspešný uchádzač," uviedol pre Pravdu hovorca ministerstva vnútra Martin Neumann. Podľa dostupných informácií bolo možné ponuky k zákazke predložiť do konca júna a momentálne by sa malo prebehať ich hodnotenie.

Rezort tiež nepriblížil, kde sa vrtuľník momentálne nachádza. Podľa informácií servisu helis.com totiž stroj AW 189, ktorý nakúpilo ministerstvo vnútra, má stále švajčiarsku registráciu a naposledy lietal koncom roka 2021. Podľa podkladov k tendru sa ale servisné práce majú vykonávať v hangári rezortu na bratislavskom letisku. „Až do právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu nebude ministerstvo vnútra v tomto prípade poskytovať bližšie informácie," reagoval rezort na otázky k tomu, kde sa vrtuľník nachádza a či mu boli zmenené registračné údaje.

Nákup vrtuľníkov od talianskeho výrobcu kritizovali aj odborníci. Poukazovali hlavne na to, že pre ekonomickú udržateľnosť je výhodné mať unifikovanú letku, teda stroje od jedného, maximálne dvoch výrobcov. Servis, tréning a celková údržba sú tak jednoduchšie a lacnejšie. Letka ministerstva vnútra však má vo flotile tri rôzne typy vrtuľníkov a údržbu každého z nich rieši zvlášť.

Z informácií o zákazkách rezortu tiež vyplýva, že servis uzemneného AW 189 vychádza ako najdrahší. Ministerstvo totiž koncom mája vyhlásilo tender aj na servis amerického stroja Bell-429. Síce ide o podobný rozsah prác, cena tendra je o milión eur nižšia. Za údržbu ruského Mi-171 rezort pred rokom zaplatil 190-tisíc eur.

Tiež nevedno, kedy Mikulcom obstaraný vrtuľník bude k dispozícii hasičom či záchranárom. Súdny zákaz nakladať s ním naďalej platí, uviedlo pre Pravdu ministerstvo vnútra. Zo stanoviska rezortu vyplýva, že sa voči predbežnému opatreniu Okresného súdu v Malackách odvolal.

Tlačové oddelenie súdu v Malackách pre Pravdu uviedlo, že mu odvolanie rezortu voči uzneseniu bolo doručené. „Z tohto dôvodu bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave ako súdu odvolaciemu. Pojednávane v merite veci zatiaľ nariadené nebolo,“ uviedol pre náš denník hovorca Krajského súdu Pavol Adamčiak. Znamená to, že ministerstvo naďalej nemôže používať zakúpený vrtuľník.

V máji sa nákupom vrtuľníka AW 189 začala zaoberať aj Národná kriminálna agentúra. Vyšetruje zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe spáchaný formou spolupáchateľstva. „Nakoľko sa v súčasnosti vykonávajú úkony smerujúce k objasneniu veci, nateraz nie je možné poskytnúť bližšie informácie,“ reagovalo na naše otázky tlačové oddelenie polície.

[ZDROJ](#)